

PRAKSISOVERSIGT · ERSTATNINGSRET

Praksisoversigt over voldsoffer-erstatning (Erstatningsnævnet)

Statens subsidære erstatning til ofre for forbrydelser – offererstatningsloven og Erstatningsnævnets praksis

Version 2 · Opdateret 26. jun. 2026 · 40 afgørelser · 2011-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Offererstatningsloven giver ofre for straffelovsovertrædelser et retskrav på erstatning og godtgørelse fra staten, administreret af Erstatningsnævnet. Ordningen er subsidær i forhold til skadevolderens betaling og forsikringsdækning og bygger på de almindelige erstatningsretlige regler. Praksis fra Erstatningsnævnet, Højesteret og Folketingets Ombudsmand viser et velafgrænset, men dynamisk retsområde, hvor navnlig spørgsmålene om medvirken og risikoaccept ved banderelationer, 72-timers anmeldelsesfristen og dens dispensationsmuligheder, og sagsbehandlingstiderne har givet anledning til principielle afgørelser og løbende lovreformer – senest med 2024-reformen om begrænsning af bandemedlemmers adgang til offererstatning og 2023-reformen om retskrav ved terror i udlandet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Staten yder erstatning og godtgørelse for personskade forvoldt ved straffelovsovertrædelse i den danske stat, uanset om skadevolder er ukendt, under 15 år eller utilregnelig (offererstatningslovens § 1, stk. 1).
- 02** Erstatningen er subsidær – den ydes ikke, i det omfang skaden dækkes af skadevolder, forsikring eller andre ydelser med karakter af virkelig skadeserstatning (§ 7, stk. 1).
- 03** Ved medvirkenbedømmelsen efter § 6 a, stk. 1, skal skadelidte over for staten stilles på samme måde som over for skadevolderen – Erstatningsnævnet kan ikke anlægge en videre rimelighedsbedømmelse end de almindelige erstatningsretlige regler (Højesterets dom af 9. december 2019, BS-20121/2019-HJR).
- 04** Fra 1. juli 2024 giver § 6 a, stk. 2 (Bandepakke IV) Erstatningsnævnet hjemmel til at nedsætte eller lade erstatningen bortfalde, når skadelidte har udsat sig for en 'særlig risiko' – typisk ved bandemedlemskab eller færden i kriminelt miljø – i videre omfang end efter de almindelige erstatningsretlige regler.
- 05** Lovovertrædelsen skal som hovedregel være anmeldt til politiet inden 72 timer (§ 10, stk. 1), men der kan dispenseres ved hospitalsindlæggelse, psykisk tilstand, politiets egne fejl og – efter 2018-ændringen – ved seksualforbrydelser mod børn (§ 10, stk. 3).

- 06** For pleje- og omsorgspersonale, der udsættes for vold fra patienter/beboere, kan Erstatningsnævnet efter 2023-reformen (§ 10, stk. 4) dispensere fra anmeldelseskravet under hensyn til pædagogiske og behandlingsmæssige grunde.
- 07** Erstatningsnævnet fastsætter erstatning på grundlag af forholdene på afgørelsestidspunktet (§ 6 b), ikke skadetidspunktet.
- 08** Ansøgning om offererstatning kan ikke behandles, hvis den indgives mere end 2 år efter lovovertrædelsen, endelig dom eller politiets indstilling af efterforskningen, medmindre der foreligger særlige grunde (§ 13, stk. 1-2).
- 09** I regressager efter § 17 kan skadevolderen ikke anfægte Erstatningsnævnets forvaltningsretlige afgørelse – regresansvaret prøves alene på de materielle erstatningsbetingelser (Højesterets dom af 14. maj 2020, BS-41492/2019-HJR).
- 10** Siden 2023-reformen har ofre for terrorhandlinger begået i udlandet et retskrav på erstatning (§ 1, stk. 4-6), hvis de har dansk indfødsret eller bopæl i Danmark.
- 11** Ombudsmanden har gentagne gange kritiseret Erstatningsnævnets lange sagsbehandlingstider, særligt når nævnet afventer vejledende udtalelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (FOB 2021-29 og FOB 2022-14).
- 12** Tingsskade erstattes som hovedregel ikke, medmindre den er forvoldt af indsatte/anbragte personer under straffelovsovertrædelse (§ 3) eller vedrører tøj og personlige ejendele, som skadelidte bar på sig ved personskaden.

§ 1 Lovgrundlag og offererstatningsordningens opbygning

Offererstatningsordningen blev indført ved lov nr. 277 af 26. maj 1976 med baggrund i betænkning nr. 751/1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser. Ordningen giver ofre for straffelovsovertrædelser et retskrav på erstatning og godtgørelse fra staten, administreret af Erstatningsnævnet under Civilstyrelsen.

[Offererstatningslovens § 1, stk. 1](#) fastsætter det geografiske kerneområde: staten yder erstatning for personskade forvoldt ved overtrædelse af straffeloven, når overtrædelsen er begået i den danske stat. Erstatning ydes, selv om skadevolderen er ukendt, under 15 år eller utilregnelig.

For skader begået uden for Danmark gælder [§ 1, stk. 3](#) (billighedserstatning i særlige tilfælde), og siden 2023-reformen ved [lov nr. 1551 af 12. december 2023](#) giver [§ 1, stk. 4-6](#) et egentligt retskrav på erstatning til ofre for terrorhandlinger i udlandet, hvis skadelidte har dansk indfødsret eller bopæl i Danmark.

Ordningen bygger på de almindelige erstatningsretlige regler, jf. [§ 6 a](#), og er subsidiaer i forhold til skadevolderens betaling og forsikringsdækning, jf. [§ 7](#). Erstatningsnævnet er sammensat af landsdommere (formandskab) og medlemmer udnævnt efter indstilling fra Ankestyrelsen og Advokatrådet, jf. [bekendtgørelse om forretningsorden for Erstatningsnævnet](#). Nævnets afgørelser er endelige i administrativ henseende ([§ 16](#)), men kan indbringes for domstolene.

Tingsskade dækkes som hovedregel ikke, men § 3 giver adgang til erstatning for tingsskade forvoldt af indsatte i fængsler, tvangsanbragte på institutioner eller personer under udgang herfra. Derudover yder staten erstatning for skade på tøj og personlige ejendele, som skadelidte bar på sig ved personskaden, jf. [Rigsadvokatmeddelelsen om vejledning af forurettede](#).

Som forarbejderne til 2023-reformen (lov nr. 1551) fremhæver:

Ofre, der har været udsat for terror, er ramt for livet. Samtidig er der tale om forbrydelser, som ofte medfører betydelig bevågenhed og eksponering i medierne. Der er et helt særligt hensyn at tage til ofre for disse forbrydelser og deres pårørende.

LOV

[Offererstatningsloven § 1, stk. 1, 3-6](#)[Offererstatningsloven § 3](#)[Offererstatningsloven § 6a](#)[Offererstatningsloven § 7](#)[Offererstatningsloven § 16](#)

§ 2 Medvirken og risikoaccept – § 6 a og Højesterets dom om bandesager

Et af de mest omtvistede områder i offererstatningsretten er spørgsmålet om nedsættelse eller bortfald af erstatningen på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade, jf. [offererstatningslovens § 6 a](#).

Bestemmelsen blev indsat ved **lov nr. 233 af 6. juni 1985**, da offererstatningsordningen overgik fra en billighedsordning til et retskrav. Den nye ordning indebærer, at skadelidte over for staten skulle stilles på samme måde som over for skadevolderen – en forudsætning, der fik afgørende betydning i den ledende højesteretssag.

Højesterets principielle dom af 9. december 2019

I [BS-20121/2019-HJR](#) fastslog Højesteret, at Erstatningsnævnets hidtidige praksis med bredt at afslå erstatning til personer med tilknytning til bandemiljøer var for vidtgående. Sagen omhandlede en mand (A), der blev skudt i hovedet på Nørrebro, mens han var involveret i hashhandel kontrolleret af en bandegruppering. Erstatningsnævnet havde afslået erstatning med henvisning til accept af risiko.

Højesteret udtalte principielt:

Højesteret tiltræder, at denne lovændring indebærer, at skadelidte over for staten skal stilles på samme måde, som skadelidte ville være stillet over for skadevolderen. Dette gælder, uanset om skadevolderen er kendt eller ukendt.

Da A var ubevæbnet, formentlig et tilfældigt offer og ikke registreret som bandemedlem, fandt Højesteret, at der i en civil sag mod skadevolderen ikke ville ske nedsættelse eller bortfald af erstatningen. Nævnet blev pålagt at anerkende kravet.

Erstatningsnævnets praksis for medvirkenbedømmelse

I Nævnets praksis skelnes mellem flere situationer:

- **Slagsmål og provokation:** I [14-520-05476](#) nedsatte Nævnet erstatningen med en tredjedel, fordi ansøgeren selv havde provokeret konfrontationen og medbragt knojern, selv om han var den, der endte med at blive stukket ned. I [14-520-06019](#) bortfaldt erstatningen helt, da ansøgeren aktivt deltog i et gensidigt voldeligt opgør.
-

Bandetilknytning: I [16-520-01098](#) tilkendte Nævnet erstatning til en person med bandetilknytning, der var blevet skudt, efter at Højesterets dom havde ændret retsgrundlaget.

2024-reformen: § 6 a, stk. 2 – Bandepakke IV

Ved [lov nr. 665 af 11. juni 2024](#), der trådte i kraft 1. juli 2024, blev [§ 6 a, stk. 2](#) indsat. Bestemmelsen giver Erstatningsnævnet hjemmel til at nedsætte eller lade erstatningen bortfalde i et videre omfang end efter de almindelige erstatningsretlige regler, når skadelidte gennem sin adfærd har udsat sig for en 'særlig risiko' for den pågældende skade.

Som [Rigsadvokatmeddelelsen om vejledning af forurettede](#) beskriver, omfatter bestemmelsen:

- tilfælde, hvor skadelidte er medlem af eller har tilknytning til en bande, og
- tilfælde, hvor skadelidte færdes i et farligt og kriminelt miljø, hvor der rutinemæssigt begås kriminalitet af en art, som indbyder til voldelige sammenstød.

Væsentligt er, at [§ 11 a, stk. 1](#) samtidig blev ændret, så Nævnet kan nedsætte erstatningen efter § 6 a, stk. 2, selv om kravet er afgjort ved dom – en fravigelse af det hidtidige princip om bindende virkning af domstolsafgørelser. Lovændringen angår alene den statslige ordning; skadelidte kan fortsat rejse civilt krav mod gerningspersonen efter de almindelige erstatningsregler.

Der kan krydshenvises til praksisoversigterne om [tortgodtgørelse](#), [grov vold](#) og [særlig grov vold](#) for de erstatningsretlige niveauer i de underliggende voldsforbrydelser.

LOV	Offererstatningsloven § 6a, stk. 1-2	Offererstatningsloven § 11a, stk. 1
PRAKSIS		
	Højesteret · Erstatning til offer involveret i banderelateret hashhandel: Offererstatningslovens § 6 a og accept af risiko	09.12.2019
	Erstatningsnævnet · Afslag på erstatning til sygeplejerske efter overfald på grund af manglende rettidig politianmeldelse	24.07.2018
	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets anmodning om vidneafhøring til belysning af erstatningskrav efter voldsepisode	14.07.2018
	Erstatningsnævnet · Dispensation fra 72-timers fristen for politianmeldelse ved voldtægt grundet akut belastningsreaktion	14.07.2018
	Erstatningsnævnet · Afslag på yderligere erstatning til efterladt samlever for psykiske følger efter drab	12.07.2018
	Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning da kravet ikke blev rejst under behandlingen af straffesagen	12.07.2018

§ 3 72-timers anmeldelsesfristen og dispensation – § 10

En central betingelse for offererstatning er, at lovovertrædelsen er anmeldt til politiet inden 72 timer efter, at den er begået, jf. [§ 10, stk. 1](#). Fristen blev udvidet fra 24 timer til 72 timer ved [lov nr. 412 af 9. maj 2011](#).

Nævnet kan efter [§ 10, stk. 2](#) dispensere fra fristen, når "forholdene taler derfor". Erstatningsnævnets praksis viser en række velkendte dispensationsgrunde:

Hospitalsindlæggelse og helbredsmæssige forhold

I [15-520-07586](#) dispenserede Nævnet fra fristen, fordi ansøgeren efter et kæbebrud var hospitalsindlagt og opereret, og politiet selv havde afvist telefonisk anmeldelse og krævet personligt fremmøde. Forsinkelsen skyldtes dermed en kombination af helbredsmæssige og myndighedsbetingede forhold.

Psykisk tilstand (PTSD)

Nævnet har i flere sager dispenseret, hvor ansøgerens psykiske tilstand – typisk akut belastningsreaktion eller PTSD – har forhindret rettidig anmeldelse. Se f.eks. [14-520-05714](#).

Seksualforbrydelser mod børn (§ 10, stk. 3)

Ved [lov nr. 140 af 28. februar 2018](#) blev [§ 10, stk. 3](#) indsat, der undtager seksualforbrydelser mod personer under 18 år fra anmeldelseskravet. I [BS-1392/2010-HRS](#) var spørgsmålet, om en 11-årig voldtægtsoffer kunne få dispensation, da moren først anmeldte to år efter at have fået kendskab – byretten statuerede, at nævnets afslag var berettiget efter den dagældende strengere regel. Lovændringen i 2018 var netop et svar på sådanne sager.

Pleje- og omsorgspersonale (§ 10, stk. 4)

Ved [lov nr. 1541 af 12. december 2023](#) blev [§ 10, stk. 4](#) indsat, der giver Nævnet adgang til at dispensere fra anmeldelseskravet for ansatte i pleje- og omsorgssektoren, når manglende anmeldelse er begrundet i pædagogiske eller behandlingsmæssige hensyn.

Allerede inden denne lovfæstelse havde Erstatningsnævnet – efter en praksisændring afledt af en principiel højesteretsdom – genoptaget og tilkendt erstatning i en lang række sager om voldsoverfald på psykiatriske afdelinger og bosteder:

- I [14-520-06097](#) fik en ansat på en retspsykiatrisk afdeling dispensation, fordi arbejdsgiveren bevidst undlod anmeldelse ud fra behandlingsmæssige hensyn.
- I [15-520-08282](#) dispenserede Nævnet, fordi ansøgeren havde indgået en aftale med arbejdsgiveren om anmeldelse, men arbejdsgiveren forsinkede denne.
- I [15-520-06489](#) og [15-520-07656](#) genoptog Nævnet sager efter praksisændringen og tilkendte erstatning, selv om anmeldelsen var frafaldet henholdsvis aldrig indgivet.
- I [15-520-07284](#) præciserede Nævnet, at den omstændighed, at ansøgeren ikke selv ønskede at anmelde, ikke kan sidestilles med aktiv modvilje mod at medvirke til sagens oplysning.

LOV	Offererstatningsloven § 10, stk. 1-4	
PRAKSIS	Byretten · Sag om dispensation fra frist for politianmeldelse efter offererstatningsloven	14.10.2011
	Erstatningsnævnet · Erstatning til sygeplejerske efter voldsepisode på psykiatrisk afdeling trods frafaldet politianmeldelse	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Erstatning til pædagog efter voldsepisode på botilbud trods manglende politianmeldelse	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Kravet om politianmeldelse ved voldsepisoder på bosteder og betydningen af pædagogiske hensyn	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Erstatning for trusler på opholdssted trods manglende rettidig politianmeldelse efter praksisændring	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Dispensation fra krav om politianmeldelse efter voldsepisode på døgninstitution	28.07.2020
	Erstatningsnævnet · Dispensation fra krav om politianmeldelse ved voldeligt overfald på retspsykiatrisk afdeling	24.07.2018

Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning efter grov vold og brandstiftelse grundet manglende medvirken til opklaring	24.07.2018
Erstatningsnævnet · Dispensation fra 72-timers anmeldelsesfrist efter voldeligt overfald og kæbebrud	12.07.2018
Erstatningsnævnet · Dispensation fra 72-timers frist for politianmeldelse efter trusler mod socialpædagog	12.07.2018

§ 4 Subsidiaritet, forsikringsfradrag og voldsskadeforsikring – § 7

Offererstatningen er subsidær, jf. [§ 7, stk. 1](#): erstatning ydes ikke, i det omfang skaden godtgøres af skadevolderen eller dækkes af forsikringsydelser eller andre ydelser med karakter af virkelig skadeserstatning.

I praksis betyder dette, at Erstatningsnævnet modregner:

- Beløb betalt af skadevolderen (herunder via adhæsionsprocessen)
- Udbetalinger fra private forsikringer (indboforsikring, ulykkesforsikring)
- Ydelser fra arbejdsskadesikringen

En væsentlig nydannelse er den obligatoriske **voldsskadeforsikring**, indført ved [lov nr. 550 af 7. maj 2019](#) som en del af arbejdsskadesikringsloven (§§ 49 a-b). Forsikringen dækker personskade tilføjet ansatte ved vold eller trusler i forbindelse med arbejdet. [Bekendtgørelse om voldsskadeforsikring](#) regulerer de nærmere vilkår, herunder arbejdsgiverens pligt til at vejlede tilskadekomne om muligheden for at søge erstatning hos Erstatningsnævnet, hvis forsikringsselskabet afviser sagen.

Den seneste [vejledning om voldsskadeforsikring](#) fastsætter bl.a., at tilskadekomne, der ønsker at indbringe et krav for Erstatningsnævnet, skal gøre dette senest 2 år efter, at forsikringsselskabet har afvist sagen (jf. [§ 13, stk. 3](#) som affattet ved [lov nr. 486 af 30. april 2019](#)).

For krav under 3.500 kr. gælder lempeligere regler: kravet tilkendes alene på grundlag af en vurdering af, om der er tale om et forhold omfattet af § 1, og om kravet er fremsat rettidigt, jf. Rigsadvokatmeddelelsens beskrivelse.

LOV

[Offererstatningsloven § 7, stk. 1](#)[Offererstatningsloven § 13, stk. 3](#)

§ 5 2-årsfristen for ansøgning og Erstatningsnævnets fristpraksis – § 13

[Offererstatningslovens § 13](#) fastsætter, at Nævnet ikke kan behandle en ansøgning, der er indgivet mere end 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået ([stk. 1](#)), eller mere end 2 år efter, at der er faldet endelig dom i sagen eller efterforskningen er indstillet ([stk. 2](#)), medmindre der foreligger særlige grunde. Fristen blev lovfæstet ved [lov nr. 412 af 9. maj 2011](#) for at kodificere Nævnets eksisterende praksis.

Ved [lov nr. 486 af 30. april 2019](#) blev bestemmelsen nyaffattet, og [stk. 3](#) udvidet til også at omfatte tilfælde, hvor Nævnet anmoder om dokumentation for et krav: fristen løber da fra det tidspunkt, hvor Nævnet traf sin afgørelse.

Fristpraksis i domstolene

Fristspørgsmålet gav anledning til en principiel landsretssag i [BS-9922/2020-OLR](#). En bistandsadvokat havde forsømt at indsende dokumentation til Erstatningsnævnet inden for 2-årsfristen, og Nævnet afslog at behandle kravet. Østre Landsret fastslog med 2 mod 1 stemmer, at Nævnets dagældende praksis med at anvende fristen

på dokumentationsanmodninger havde hjemmel i den dagældende § 13, stk. 3. Mindretallet mente, at en så indgribende fravigelse krævede klar lovhjemmel – netop den uklarhed, som 2019-nyaffattelsen sidenhen adresserede. Advokaten blev ikendt erstatningsansvar over for klienten.

LOV

Offererstatningsloven § 13, stk. 1-3

PRAKSIS

Landsretten · Landsrettens dom om erstatningsansvar for advokat ved for sen fremsendelse af dokumentation til Erstatningsnævnet

08.09.2020

Statens regres mod skadevolderen – § 17 og Højesterets prøvelsesafgørelse

§ 6

Efter offererstatningslovens § 17 indtræder staten i det omfang, der ydes erstatning, i skadelidtes krav mod skadevolderen (subrogation). Staten kan dermed gøre regres gældende mod den dømte gerningsperson.

Ved lov nr. 895 af 21. juni 2022 blev regresbestemmelsen udvidet til også at omfatte de nye erstatningsposter i §§ 6 b og 6 c. Ved lov nr. 671 af 3. juni 2025 blev der endvidere indsat en rentebestemmelse.

Højesterets principielle dom om regres (BS-41492/2019-HJR)

I BS-41492/2019-HJR tog Højesteret stilling til to principielle spørgsmål:

1. **Skadevolders prøvelsesret:** Skadevolderen (A) anfægtede Erstatningsnævnets forvaltningsretlige afgørelse, bl.a. påstod overskridelse af 2-årsfristen i § 13, stk. 3. Højesteret fastslog:

Efter offererstatningslovens § 17 indtræder staten i det omfang, der ydes erstatning, i skadelidtes krav mod skadevolderen. Højesteret finder, at det følger af bestemmelsen, at skadevolder i en regressag har samme indsigelser over for staten, som skadevolder ville have i en erstatningssag direkte mellem skadelidte og skadevolder.

Regressagen rækker dermed *ikke* til en prøvelse af Nævnets forvaltningsretlige afgørelse – kun de materielle erstatningsbetingelser kan påberåbes.

2. **Årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder:** Skadelidte (B) var udsat for fire overfald over en årrække. Højesteret fandt, at de psykiske gener (PTSD) var en fælles følge af alle fire overfald og reducerede den méngrad, der kunne tilskrives A's specifikke overfald, fra 20 % til 10 %.

Dommen har væsentlig praktisk betydning: politiet kan ikke i regressagen anfægte, om Nævnet har overholdt frister eller andre forvaltningsretlige regler – det er et rent materielt erstatningskrav.

LOV

Offererstatningsloven § 13, stk. 3

Offererstatningsloven § 17

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder

14.05.2020

Erstatningsnævnets praksis om direkte og indirekte skadelidte

§ 7

Offererstatningslovens § 1 forudsætter, at ansøgeren er *direkte skadelidt* ved straffelovsovertrædelsen. Nævnets praksis opererer dog med en glidende overgang:

- **Direkte skadelidte:** Den person, mod hvem den strafbare handling er rettet – f.eks. voldsofferet, den truede eller den voldtagne.
- **Tæt på begivenhedernes centrum:** Ifølge Nævnets årsberetninger kan personer, der ikke er direkte mål for handlingen, men som har været så tæt på begivenhederne, at de de facto er berørt, anses for omfattet af loven. Eksempelvis tilkendte Nævnet erstatning til en 90-årig mand, der faldt og slog hovedet, da hans veninde blev frarevet sin taske (N.j.nr. 2623/2002).
- **Indirekte skadelidte – afgrænset:** Ombudsmanden gennemgik i [FOB 2005-223](#) Nævnets praksis om indirekte skadelidte. Ombudsmanden kritiserede Nævnets mangelfulde oplysning af sagen og partshøring i en sag, hvor en kvinde var blevet psykisk påvirket af en biltyvs hærværk mod hendes ejendom, uden at hun selv var direkte truet.
- **Efterladtegodtgørelse:** Ved dødsfald kan de efterladte efter [erstatningsansvarslovens §§ 12-14 a og § 26 a](#) kræve erstatning via offererstatningsordningen. Nævnet tilkendte efterladtegodtgørelse til forældre til en dansk statsborger, der blev dræbt under en terrorhandling i Marokko (N.j.nr. 19-520-04289), med henvisning til § 1, stk. 3.

For nærmere om godtgørelsesniveauer ved de underliggende forbrydelser kan krydshenvisningen til [tortgodtgørelse](#), [svie og smerte](#) og [varigt mén](#) være relevant.

LOV	Erstatningsansvarsloven § 26a	Offererstatningsloven § 1, stk. 1, 3	
PRAKSIS	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets binding til rettens dom om efterladtegodtgørelse og erstatning til pårørende efter dødelig vold		26.06.2024
	Erstatningsnævnet · Halvering af offererstatning efter eskalering fra slagsmål til grov vold		29.09.2021

§ 8 Erstatningsniveauer og afgørelsestidspunktet – § 6 b

Ved [lov nr. 895 af 21. juni 2022](#) blev [§ 6 b](#) indsat, der fastslår, at Erstatningsnævnet fastsætter erstatning og godtgørelse på grundlag af forholdene på *afgørelsestidspunktet*. Bestemmelsen kodificerer den praksis, der allerede fulgte af de almindelige erstatningsretlige regler, men giver den nu klar lovhjemmel.

I Erstatningsnævnets praksis ses erstatningsposterne typisk fordelt således:

Erstatningspost	Retsgrundlag	Typisk niveau
Svie og smerte	EAL § 3	210 kr./dag (2024-niveau)
Varigt mén	EAL § 4	Méngrad × årsløn-beregning
Erhvervsevnetab	EAL § 5	Procentvis af årsløn
Tabt arbejdsfortjeneste	EAL § 2	Konkret tab
Tortgodtgørelse	EAL § 26	Konkret vurdering af krænkelsens grovhed
Efterladtegodtgørelse	EAL § 26 a	Fast beløb (p.t. ca. 113.000 kr.)

Erstatningsnævnet indhenter vejledende udtalelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) eller Patienterstatningen om méngrad og erhvervsevnetab, jf. [§ 14, stk. 2](#), der blev indsat ved [lov nr. 486 af 30. april 2019](#). Nævnet vælger den aktør med kortest forventet sagsbehandlingstid og forventer at træffe afgørelse inden 4 uger (mén) henholdsvis 2 måneder (erhvervsevnetab) efter modtagelse af udtalelsen.

Nævnets godtgørelsesniveauer for tort (EAL § 26) følger i hovedtræk Højesterets praksis, som gennemgået i praksisoversigten om [tortgodtgørelse](#). Nævnet er efter [§ 11 a, stk. 1](#) bundet af domstolens afgørelse om erstatningens størrelse, når kravet er afgjort ved dom – dog med den nye undtagelse for § 6 a, stk. 2 (bandesager).

LOV	Erstatningsansvarsloven § 26, stk. 1	Offererstatningsloven § 6b
	Offererstatningsloven § 11a, stk. 1	Offererstatningsloven § 14, stk. 2
PRAKSIS	Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning efter vold i nære relationer grundet overskridelse af anmeldelsesfrist	17.08.2022
	Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning ved databedrageri og tyveri grundet manglende bevis for personskaade	17.08.2022
	Erstatningsnævnet · Afslag på offererstatning for afpresning og dummebøder grundet manglende opfyldelse af besiddelseskrauet	17.08.2022
	Erstatningsnævnet · Erstatningsnævnets binding til domstolsafgørelse om erstatningspligt og egen skyld efter offererstatningslovens § 11 a	17.08.2022
	Erstatningsnævnet · Fastlæggelse af starttidspunkt for toårsfristen ved ansøgning om offererstatning efter straffedom	17.08.2022

§ 9 Sagsbehandlingstider – Ombudsmandens kritik og nævnets forpligtelser

Folketingets Ombudsmand har i flere udtalelser taget stilling til Erstatningsnævnets sagsbehandlingstider og forpligtelser over for ansøgerne:

FOB 2021-29 – [Erstatningsnævnets ansvar for sagsbehandlingstiden ved indhentelse af udtalelser](#)

Ombudsmanden fastslog, at Erstatningsnævnet bærer ansvaret for den samlede sagsbehandlingstid, også når forsinkelsen skyldes ventetid på vejledende udtalelser fra AES eller Patienterstatningen. Nævnet har pligt til:

- løbende at holde sig orienteret om aktørernes sagsbehandlingstid,
- at orientere ansøgeren om ny forventet tidshorisont, når den oprindeligt oplyste frist ikke kan overholdes, og
- at overveje at anmode en anden aktør om udtalelse, hvis sagsbehandlingen trækker ud.

FOB 2022-14 – [AES' sagsbehandlingstid i sag om vejledende udtalelse](#)

I en opfølgende sag kritiserede Ombudsmanden, at der var gået over 2 år og 2 måneder, fra Nævnet anmodede AES om en udtalelse, til den forelå. Ombudsmanden understregede:

Sager om offererstatning kan have store økonomiske og personlige konsekvenser for de berørte borgere. De involverede myndigheder bør derfor have et særligt fokus på sagsbehandlingstiden.

FOB 2011 5-3 – [Uacceptabel og særdeles kritisabel sagsbehandling](#)

I en sag fra det grønlandske Erstatningsnævn udtalte Ombudsmanden, at nævnet bærer ansvaret for at sikre, at sagkyndige udtalelser indhentes uden unødigt forsinkelse, og at utilstrækkelige ressourcer ikke kan forlænge den tid, der må anses for acceptabel.

FOB 2005-223 – [Officialprincippet, partshøring og vejledning](#)

Ombudsmanden kritiserede Nævnet for manglende overholdelse af officialprincippet, idet Nævnet ikke i tilstrækkelig grad havde oplyst sagen, før det meddelte afslag på erstatning. Nævnet skal som forvaltningsmyndighed sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, og at ansøgeren partshøres.

§ 10 Terror i udlandet – 2023-reformen og betænkning nr. 751/1975

2023-reformen ved [lov nr. 1551 af 12. december 2023](#) indførte et egentligt retskrav på erstatning til danske ofre for terrorhandlinger begået i udlandet. Lovændringen fulgte op på folketingsbeslutning B 167 (2022), vedtaget af et bredt flertal.

Før reformen var erstatning til terrorofre i udlandet alene mulig efter billighedsreglen i § 1, stk. 3, der giver adgang til erstatning i "særlige tilfælde". Bestemmelsen har baggrund i betænkning nr. 751/1975, der udtrykkeligt nævner terrorhandlinger i udlandet som et tilfælde, hvor billighedsreglen kan finde anvendelse.

Erstatningsnævnet havde i praksis anerkendt dette: i sagerne N.j.nr. 19-520-04289 og 19-520-04664 (gengivet i Nævnets årsberetning for 2019) tilkendte Nævnet efterladtegodtgørelse til forældre til en dansk kvinde, der blev dræbt under en terrorhandling i Marokko.

Med de nye [§ 1, stk. 4-6](#) er retsstillingen ændret fra en skønsmæssig billighedsadgang til et retskrav. Stk. 4 definerer, at erstatning ydes for personskade forvoldt ved terrorhandlinger (straffelovens §§ 114 og 114 a) begået uden for den danske stat, hvis skadelidte har dansk indfødsret eller bopæl i Danmark. Stk. 5 fastsætter, at Justitsministeriet afgør, om en handling er en terrorhandling, og stk. 6 regulerer anmeldelseskravet for terror i udlandet.

Forarbejderne knytter an til to EU-direktiver: [Rådets direktiv 2004/80/EF](#) om erstatning til ofre for forbrydelser i grænseoverskridende situationer og [direktiv 2012/29/EU](#) om minimumsstandards for ofre for kriminalitet. Den danske ordning går dog videre end direktiverne, idet retskravet ikke er begrænset til grænseoverskridende situationer inden for EU.

LOV

[Offererstatningsloven § 1, stk. 4-6](#)[Straffeloven § 114](#)[Straffeloven § 114a](#)

§ 11 Sammenfatning og centrale retningslinjer

Offererstatningsordningen er et velafgrænset retskravssystem, der har undergået betydelig udvikling siden hovedlovens vedtagelse i 1976. De vigtigste retningslinjer, der kan udledes af praksis og lovreformer, kan sammenfattes således:

- **Retskrav, ikke billighedsordning:** Siden 1985-reformen er offererstatning et retskrav, og Erstatningsnævnet kan ikke anlægge en selvstændig rimelighedsbedømmelse, der stiller skadelidte ringere end de almindelige erstatningsretlige regler (U.2020.819H).
- **Bandesager – dobbelt spor:** Højesteret (2019) begrænsede Nævnets adgang til at afslå erstatning ved blot tilknytning til bandemiljø. Lovgiver reagerede med § 6 a, stk. 2 (2024), der giver Nævnet en *videre* hjemmel end de almindelige erstatningsregler – men *kun* for den statslige ordning, ikke for civilretlige krav.
-

Anmeldelsesfristen: 72-timers reglen er streng, men dispensationspraksis er veludviklet – særligt for seksualforbrydelser mod børn (lovfæstet undtagelse) og pleje-/omsorgspersonale (lovfæstet 2023). Politiets egne fejl (afvisning af telefonisk anmeldelse, ressourcemangel) er en selvstændig dispensationsgrund.

- **Subsidiariat:** Voldsskadeforsikringen (2019) supplerer ordningen for arbejdsrelateret vold, men skaber et nyt interface: afviser forsikringen, skal tilskadekomne selv indbringe kravet for Nævnet inden 2 år.
- **Regres:** Staten kan gøre regres mod skadevolderen, men denne kan i regressagen kun anfægte de *materielle* erstatningsbetingelser – ikke Nævnets forvaltningsretlige korrekthed.
- **Sagsbehandlingstid:** Ombudsmanden har gentagne gange understreget, at Nævnet bærer det fulde ansvar for sagsbehandlingstiden, herunder ventetider hos AES/Patienterstatningen, og at utilstrækkelige ressourcer ikke kan forlænge den acceptable behandlingstid.

For de underliggende erstatningsposter kan der henvises til praksisoversigterne om [svie og smerte](#), [varigt mén](#), [tabt arbejdsfortjeneste](#), [erhvervsevnetab](#) og [tortgodtgørelse](#). For de strafferetlige kontekster, der typisk ligger bag offererstatningskrav, kan ses [vold](#), [grov vold](#), [voldtægt](#), [stalking](#) og [psykisk vold](#).

LOV

[Offererstatningsloven § 6a, stk. 1-2](#)
[Offererstatningsloven § 10, stk. 1-4](#)
[Offererstatningsloven § 17](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder

14.05.2020

Højesteret · Erstatning til offer involveret i banderelateret hashhandel: Offererstatningslovens § 6 a og accept af risiko

09.12.2019

REFERENCE

Lovgrundlag

7 paragraffer

[Offererstatningsloven § 1](#)

stk. 1

[Offererstatningsloven § 6a](#)

stk. 1-2

[Offererstatningsloven § 6b](#)
[Offererstatningsloven § 7](#)

stk. 1

[Offererstatningsloven § 10](#)

stk. 1-4

[Offererstatningsloven § 13](#)

stk. 1-3

[Offererstatningsloven § 17](#)

MATERIALE

Citerede afgørelser

39 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

2

14.05.2020

Højesterets dom om prøvelsesret i regressager efter offererstatningsloven og årsagssammenhæng ved flere skadesbegivenheder

bs-41492-2019-hjr

09.12.2019

Erstatning til offer involveret i banderelateret hashhandel: Offererstatningslovens § 6 a og accept af risiko

bs-20121-2019-hjr

LANDSRETTE · ANKEINSTANS

1

08.09.2020

Landsrettens dom om erstatningsansvar for advokat ved for sen fremsendelse af dokumentation til Erstatningsnævnet

1430-1739

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

2

29.06.2021	Sag om regreskrav efter offererstatningsloven	3321-3950
14.10.2011	Sag om dispensation fra frist for politianmeldelse efter offererstatningsloven	2319-2761

ERSTATNINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

32

26.06.2024	Erstatningsnævnets binding til rettens dom om efterladtegodtgørelse og erstatning til pårørende efter dødelig vold	23-520-16621
09.10.2023	Erstatning til plejer efter voldelig hændelse trods tilsidesættelse af sikkerhedsprocedure	21-520-11156
17.08.2022	Afslag på offererstatning ved databedrageri og tyveri grundet manglende bevis for personskaade	20-520-08964
17.08.2022	Afslag på offererstatning for afpresning og dummebøder grundet manglende opfyldelse af besiddelseskravet	20-520-07157
17.08.2022	Afslag på offererstatning efter vold i nære relationer grundet overskridelse af anmeldelsesfrist	20-520-07127
17.08.2022	Erstatningsnævnets binding til domstolsafgørelse om erstatningspligt og egen skyld efter offererstatningslovens § 11 a	19-520-05864
17.08.2022	Fastlæggelse af starttidspunkt for toårsfristen ved ansøgning om offererstatning efter straffedom	21-520-10043
29.09.2021	Halvering af offererstatning efter eskalering fra slagsmål til grov vold	18-520-02866
29.09.2021	Afslag på offererstatning grundet manglende medvirken til politiets efterforskning	18-520-02036
12.11.2020	Erstatning til pædagogmedhjælper for rygskaade opstået under afværgelse af overfald på botilbud	18-520-00393
28.07.2020	Erstatning til sygeplejerske efter voldsepisode på psykiatrisk afdeling trods frafaldet politianmeldelse	15-520-06489
28.07.2020	Erstatning til pædagog efter voldsepisode på botilbud trods manglende politianmeldelse	15-520-07656
28.07.2020	Kravet om politianmeldelse ved voldsepisoder på bosteder og betydningen af pædagogiske hensyn	15-520-07284
28.07.2020	Erstatning for trusler på opholdssted trods manglende rettidig politianmeldelse efter praksisændring	15-520-06188
28.07.2020	Afslag på statslig offererstatning efter voldeligt overfald som følge af forsikringsdækning	14-520-04774
28.07.2020	Erstatningsnævnets binding til domstolsafgørelse om erstatningspligt efter skyderi mellem rivaliserende grupper	16-520-09323
28.07.2020	Dispensation fra krav om politianmeldelse efter voldsepisode på døgninstitution	14-520-05277

24.07.2018	Afslag på erstatning til sygeplejerske efter overfald på grund af manglende rettidig politianmeldelse	15-520-06489
24.07.2018	Afslag på offererstatning efter grov vold og brandstiftelse grundet manglende medvirken til opklaring	14-520-05777
24.07.2018	Dispensation fra krav om politianmeldelse ved voldeligt overfald på retspsykiatrisk afdeling	14-520-06097
20.07.2018	Erstatning bortfaldet efter knivstikkeri grundet egen skyld og medbragt knojern	14-520-06093
14.07.2018	Nedsættelse af forsørgertabserstatning efter spiritussejlads og dødsulykke med speedbåd	13-520-02658
14.07.2018	Dispensation fra 72-timers fristen for politianmeldelse ved voldtægt grundet akut belastningsreaktion	14-520-04410
14.07.2018	Erstatningsnævnets anmodning om vidneafhøring til belysning af erstatningskrav efter voldsepisode	14-520-04769
14.07.2018	Afslag på offererstatning til tidligere bandemedlem grundet accept af risiko ved indblanding i voldsepisode	16-520-08886
13.07.2018	Dispensation fra 72-timers reglen for politianmeldelse grundet hospitalsindlæggelse og operation	16-520-09230
12.07.2018	Afslag på yderligere erstatning til efterladt samlever for psykiske følger efter drab	14-520-04405
12.07.2018	Afslag på offererstatning da kravet ikke blev rejst under behandlingen af straffesagen	15-520-07410
12.07.2018	Dispensation fra 72-timers anmeldelsesfrist efter voldeligt overfald og kæbebrud	15-520-07586
12.07.2018	Afslag på erstatning til efterladte efter skuddrab grundet offerets involvering i bandemiljø og accept af risiko	14-520-05797
12.07.2018	Dispensation fra 72-timers frist for politianmeldelse efter trusler mod socialpædagog	15-520-08282
30.04.2015	Afslag på offererstatning som følge af manglende medvirken til politiets efterforskning	

ANKENÆVNET FOR FORSIKRING · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

03.08.2016 NEM Forsikring: Afslag på retshjælpsdækning til retssag mod Erstatningsnævnet

89300

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

04.06.2024 Tvivl om gæstekorts synlighed førte til annullering af kontrolafgift

park-3950

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om forbedring af voldtægtsfres retsstilling

nr. 1458 · 2005 · Justitsministeriet